

سازمان امور مالیاتی کشور

مرکز تطبیم مقررات نظام پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان

سند ویرگی ها و مشخصات فنی پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی

شناسه سند: RC_TXME.RD_V2

۱۴۰۱ خرداد

فهرست مطالب

۳	۱- هدف
۳	۲- دامنه کاربرد
۳	۳- تعاریف
۷	۴- ویژگی های پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی
۸	۵- نیازمندی ها
۸	۱- پیکربندی و ثبت مشخصات
۸	۲- تولید و صدور صورتحساب الکترونیکی
۹	۳- امنیت اطلاعات
۹	۴- فراخوانی متدهای API جمع آوری اطلاعات سامانه مودیان
۱۲	اسناد مرجع

۱- هدف

هدف از تدوین این سند، تعیین ویژگی ها و مشخصات فنی (نیازمندی های) پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی، بر اساس چهار چوب های مورد نیاز سازمان امور مالیاتی، برای بهره برداری مودی و شرکت های معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی نوع اول در صدور، ثبت، نگهداری و انتقال اطلاعات صورتحساب الکترونیکی به سامانه مودیان می باشد.

۲- دامنه کاربرد

این سند بر اساس «مدل مفهومی سامانه مودیان» که یک مدل اجرایی با کاهش تصدی گری سازمان برای استفاده و بهره برداری می باشد، با ذینفعان زیر در ارتباط است:

- اشخاص مشمول (مودیان).
- شرکت های معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی نوع اول^۱

۳- تعاریف

- **سازمان:** سازمان امور مالیاتی کشور.
- **قانون:** قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱
- **ق.م.ا:** قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲
- **شناسه یکتای حافظه مالیاتی:** شناسه ای است یکتا دارای مقداری ثابت و منحصر به فرد که به هر حافظه مالیاتی در سطح کشور اختصاص داده می شود، این شناسه از مولفه های تشکیل دهنده شماره مالیاتی می باشد که پس از درخواست مودی در کارپوشه تولید و در اختیار وی قرار خواهد گرفت.
- **حافظه مالیاتی:** نوعی حافظه الکترونیکی است که برای ثبت و نگهداری اطلاعات مندرج در صورتحساب های الکترونیکی و انتقال آن به سامانه مودیان مورد استفاده قرار می گیرد. حافظه مالیاتی

^۱ Tax Service Provider

می تواند به شکل سخت افزاری یا نرم افزاری باشد. حافظه مالیاتی، توسط مودی برای ثبت صورتحساب الکترونیکی مورد استفاده قرار می گیرد. هر حافظه مالیاتی باید دارای شماره شناسه یکتا باشد. شناسه یکتای حافظه مالیاتی توسط سازمان اختصاص داده می شود.

شماره منحصر به فرد مالیاتی: شماره‌ای است یکتا در سامانه مودیان که به ازای هر صورتحساب تولید شده و به صورت منحصر به فرد به آن صورتحساب تخصیص داده می شود. این شماره دارای بخش‌های اطلاعاتی خاص بوده که جزئیات آن در سند «قالب شناسه یکتای حافظه مالیاتی و شماره مالیاتی» ذکر شده است.

صورتحساب الکترونیکی: صورتحسابی است دارای شماره منحصر به فرد مالیاتی که اطلاعات مندرج در آن، در حافظه مالیاتی فروشنده ذخیره می شود.

مشخصات و اقلام اطلاعاتی صورتحساب الکترونیکی^۲، متناسب با نوع کسب و کار توسط سازمان تعیین و اعلام شده است. در مواردی که از دستگاه کارتخوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی به عنوان پایانه فروشگاهی استفاده شود، رسید یا گزارش الکترونیکی پرداخت خرید صادره در حکم صورتحساب الکترونیکی است.

سامانه مودیان: سامانه‌ای است تحت مدیریت سازمان که در آن به هر مودی، کارپوشه ویژه‌ای اختصاص یافته و تبادل اطلاعات میان مودیان و سازمان منحصر از طریق آن کارپوشه انجام می شود. مودیان می توانند با استفاده از هرگونه سخت افزار یا نرم افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاهی، سامانه‌های ابری یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مودیان متصل شوند. مرجع نهائی ثبت، صدور و استعلام صورتحساب الکترونیکی، سامانه مودیان می باشد.

زیرسامانه جمع آوری اطلاعات صورتحساب: زیر سامانه‌ای است که داده‌های ارسالی از حافظه مالیاتی - پایانه‌های فروشگاهی یا شرکت‌های معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی نوع اول را از طریق واسطه‌ای نرم افزاری دریافت می کند.

^۲ مطابق سند نحوه صدور صورتحساب الکترونیکی

- دستگاه کارت خوان بانکی^۳: دستگاهی است که با پذیرش کارت‌های پرداخت الکترونیکی مورد تایید بانک مرکزی می‌تواند دریافت الکترونیکی وجه کالا/خدمت را برای فروشنده‌گان در شبکه بانکی کشور فراهم کند. دستگاه‌های مذکور شامل دستگاه‌های کارت خوان اندرویدی^۴ و کارت خوان فروشگاهی^۵ نیز می‌باشند.

- پایانه فروشگاهی: رایانه، دستگاه کارت خوان بانکی، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه‌های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مودیان را داشته و از قابلیت صدور صور تحساب الکترونیکی برخوردار باشد (بند ب ماده ۱ قانون).

- اشخاص مشمول (مودیان): کلیه صاحبان مشاغل (صنفی و غیر صنفی) و اشخاص حقوقی موضوع فصل‌های چهارم و پنجم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب^۳ - ۱۲ - ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحالات بعدی آن، مشمول این قانون هستند. در این قانون هرگاه از واژه مؤبد استفاده می‌شود، مراد، اشخاص مشمول است؛ مگر خلاف آن تصریح شده باشد (بندج ماده یک قانون) و اشخاصی که به عرضه کالا، ارائه خدمت، واردات یا صادرات مبادرت می‌نمایند.

- مصرف کننده نهایی: شخص حقیقی است که کالاهای و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاهای و خدمات به دیگران استفاده ننماید. (ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم)

- کارگروه راهبری سامانه مودیان: به منظور سیاست گذاری در چهارچوب قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و با رعایت اسناد بالادستی و ایجاد هماهنگی بین نهادهای ذی ربط و نیز تدوین استاندارد تبادل اطلاعات، در چهارچوب ملی تعامل پذیری اطلاعات، کارگروهی با حضور نمایندگان تام اختیار سازمان و وزارت‌تخانه‌های «ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «صنعت، معدن و تجارت» و «اطلاعات» و بانک مرکزی تشکیل می‌شود. نمایندگان عضو کارگروه راهبری سامانه مودیان باید از میان کارکنان دستگاه‌های اجرایی مذکور انتخاب شوند. کارگروه راهبری سامانه مودیان به ریاست رئیس سازمان تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه پس از تایید وزیران امور اقتصاد و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات لازم الاجراء می‌باشد.

³ Point of Sales (POS)

⁴ PDA POS

⁵ PC POS

- حد مجاز فروش: جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادره توسط هر مودی در هر دوره مالیاتی نمی‌تواند بیشتر از سه برابر فروش اظهار شده وی در دوره مشابه سال قبل، که مالیات آن به سازمان پرداخت شده یا ترتیب پرداخت آن داده شده است، باشد. جمع صورتحساب‌های الکترونیکی صادره شده در هر دوره مالیاتی برای واحدهای جدید التاسیس یا واحدهای فاقد سابقه مالیاتی نمی‌تواند بیش از سه برابر معافیت سالانه موضوع ماده ۱۰۱ (قانون مالیات‌های مستقیم باشد) (ماده ۶ قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان).

- شناسه یکتای ارسال صورتحساب: شناسه‌ای یکتا که هنگام ارسال صورتحساب توسط ارسال کننده به صورتحساب جهت رهگیری آن اختصاص داده می‌شود. این شناسه با فرمت **UUID⁷** به صورت رمز نشده ارسال می‌گردد.

- رسید یکتای دریافت صورتحساب⁸: هنگام دریافت صورتحساب در سامانه جمع‌آوری اطلاعات، یک شناسه رسید یکتا با فرمت **UUID** به هر صورتحساب توسط این سامانه اختصاص داده می‌شود.

- شرکت‌های معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی: اشخاص حقوقی دارای پروانه هستند که حسب ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان، نسبت به ارائه مشاوره و آموزش‌های لازم به مودیان، نصب و پشتیبانی تجهیزات مورد نیاز برای ارائه خدمات مالیاتی از قبیل خدمات مربوط به صدور صورتحساب و سایر امور غیرحاکمیتی با سازمان همکاری می‌کند (بند چ ماده ۱).

- مشخصات فنی: منظور از مشخصات فنی در این سند، نیازمندی‌های اولیه پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی است.

- لیست صورتحساب‌ها: مجموعه‌ای از صورتحساب‌های صادر شده توسط پایانه فروشگاهی-حافظه مالیاتی که در قالب یک مجموعه به سامانه مودیان ارسال می‌شود.

- ارسال کننده صورتحساب: ارسال کننده صورتحساب در ارسال مستقیم همان پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی و در ارسال غیر مسقیم شرکت معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی نوع اول می‌باشند.

⁶ uid

⁷ Universal unique identifier

⁸ reference_number

۴- ویژگی های پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی و ارسال کننده

پایانه های فروشگاهی - حافظه مالیاتی و ارسال کننده می بایست دارای ویژگی های مورد نظر به شرح ذیل باشند.

ویژگی های مرتبط به تولید صورتحساب

- امکان تولید شماره مالیاتی
- امکان نمایش و ارائه صورتحساب (به صورت چاپ و یا فایل الکترونیکی)، نمایش هشدارها
- امکان محاسبات مربوط به حد مجاز فروش (اختیاری)
- امکان اتصال و دریافت اطلاعات پرداخت الکترونیکی صورتحساب
- تولید، صدور و ارسال صورتحساب الکترونیکی
- امکان بهره گیری از اطلاعات سرور
- امکان بهره گیری از اطلاعات حافظه مالیاتی
- امکان بهره گیری از شناسه کالا/خدمت و نرخ مالیاتی

ویژگی های مرتبط به ارسال کننده صورتحساب

- امکان اتصال به سامانه مودیان
- امکان فراخوانی اطلاعات سرور سازمان
- تامین شاخص های امنیتی مورد نیاز سامانه مودیان
- امکان استعلام اطلاعات حافظه مالیاتی
- امکان فراخوانی شناسه کالا/ خدمت و نرخ مالیاتی
- امکان استعلام وضعیت صورتحساب های ارسالی
- امکان استعلام شماره اقتصادی

۵- نیازمندی‌ها

به طور کلی نیازمندی‌های پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی و ارسال کننده به چهار دسته تقسیم می‌شوند:

۱-۵) پیکربندی و ثبت مشخصات

۲-۵) تولید و صدور صورتحساب الکترونیکی

۳-۵) امنیت اطلاعات

۴-۵) فراخوانی متدهای API جمع‌آوری اطلاعات سامانه مودیان

۱- پیکربندی و ثبت مشخصات

پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی باید توانایی ثبت اولیه اطلاعات لازم مطابق با سند «دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» را داشته باشد. این اطلاعات شامل مواردی از جمله شناسه یکتا حافظه مالیاتی، نام تجاری و... می‌باشد.

نکته: جهت دریافت شناسه یکتا حافظه مالیاتی مودی باید از طریق کارپوشه خود، مطابق با بخش دریافت شناسه یکتا حافظه مالیاتی سند «دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» اقدام نماید.

۲- تولید و صدور صورتحساب الکترونیکی

پایانه فروشگاهی- حافظه مالیاتی باید قابلیت تولید و صدور صورتحساب مطابق با گام‌های اجرایی زیر را داشته باشد:

- ثبت اطلاعات صورتحساب
- محاسبات و کنترل قواعد
- تولید پیام
- تولید سریال داخلی (اضافه شدن یک واحد به سریال داخلی به ازای هر صورتحساب تولید شده)

- تولید شماره مالیاتی (براساس الگوی تولید شماره مالیاتی سند قالب شناسه یکتای حافظه مالیاتی و شماره مالیاتی)

جزئیات بیشتر در خصوص انواع صورتحساب، اقلام اطلاعاتی و قواعد کنترلی مربوطه در سند «دستورالعمل نحوه صدور صورتحساب الکترونیکی» ارائه شده است.

نکته: امکان ویرایش اطلاعات صورتحساب بعد از صدورصورتحساب (دریافت شماره مالیاتی) وجود ندارد.

۳-۵ امنیت اطلاعات

پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی یا ارسال کننده باید حداقل نیازمندی‌های امنیتی برای ارسال اطلاعات (مستقیم یا غیر مستقیم) به سامانه مودیان را داشته باشد، از جمله‌ی این نیازمندی‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- قابلیت تولید کلید متقارن و بهره برداری از کلیدهای نامتقارن جهت رمزگذاری صورتحساب‌های تولید شده هنگام ارسال به سامانه مودیان را به منظور حفظ محترمانگی اطلاعات را داشته باشد.
- قابلیت تولید و یا دریافت زوج کلید نامتقارن مورد نیاز جهت امضای دیجیتال و اعتبارسنجی امضا به منظور احراز هویت، تضمین یکپارچگی و انکارناپذیری صورتحساب‌ها و اطلاعات بسته‌های ارسالی را داشته باشد.
- قابلیت دریافت و استفاده از توکن برای کنترل مجوز دسترسی و احراز هویت را داشته باشد.
- ✓ جزئیات بیشتر در این زمینه در سند «دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» ارائه شده است.

۴-۵ فرآخوانی متدهای API جمع‌آوری اطلاعات سامانه مودیان

- دریافت اطلاعات سرور سازمان: با فرآخوانی این متد اطلاعات سرور که مورد نیاز پایانه فروشگاهی-حافظه مالیاتی و ارسال کننده است، دریافت می‌شوند.
- دریافت توکن: با فرآخوانی این متد، توکن جهت احراز هویت برای استفاده از سایر متدهای API جمع‌آوری اطلاعات تخصیص و دریافت می‌شود.
- استعلام اطلاعات حافظه مالیاتی: با فرآخوانی این متد اطلاعات حافظه مالیاتی دریافت می‌شود.

- دریافت شناسه کالا/ خدمت و نرخ مالیاتی: با فراخوانی این متد لیست کامل شناسه کالا/ خدمت مورد نیاز و همچنین اطلاعات مالیاتی مانند مالیات بر ارزش افزوده، شمول و عدم شمول مالیات بر ارزش افزوده کالا/خدمت دریافت می‌شود. این اطلاعات در صدور صورتحساب مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- استعلام شماره اقتصادی: با فراخوانی این متد اطلاعات یک مودی براساس شماره اقتصادی دریافت می‌شود.
- ارسال اطلاعات صورتحساب الکترونیکی
 - روش مستقیم: این روش ویژه مودیانی است که توانایی ارسال اطلاعات صورتحساب به سامانه مودیان را دارد. صورتحساب توسط مودی صادر، نگهداری، رمزگذاری و امضا دیجیتال شده و به سامانه مودیان ارسال می‌گردد.
 - روش غیر مستقیم: ارسال اطلاعات صورتحساب الکترونیکی به سامانه مودیان به یکی از دو روش ذیل انجام می‌پذیرد:
 ۱. شرکت معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی صرفاً وظیفه ارسال اطلاعات را بر عهده خواهد داشت و تمامی اقدامات مربوط به صدور، نگهداری، رمزگذاری و امضا دیجیتال اطلاعات (با کلید اختصاصی مودی) توسط مودی انجام می‌پذیرد.
 ۲. شرکت معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی اطلاعات صورتحساب (رمز نشده) مودی را دریافت و صورتحساب را از طریق زیرساخت‌های اختصاصی خود صادر، رمزگذاری، امضا دیجیتال (با کلید اختصاصی شرکت) و ارسال می‌نماید.
- استعلام وضعیت صورتحساب‌های ارسالی
 - امکان استعلام وضعیت صورتحساب‌های ارسالی از طریق واسطه نرم افزاری مرتبط با سامانه مودیان، می‌بایست جهت پیگیری‌های آتی وجود داشته باشد.
 - بر اساس رسید یکتای دریافت صورتحساب: استعلام مذکور بر اساس رسید یکتای دریافت صورتحساب که توسط سامانه مودیان به صورتحساب تخصیص داده شده است، انجام خواهد شد.

- بر اساس شناسه یکتای صورتحساب: استعلام مذکور بر اساس شناسه یکتای صورتحساب که توسط پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی به صورتحساب تخصیص داده شده است، انجام خواهد شد.

- استعلام خطاهای بازه زمانی: امکان استعلام لیست خطاهای موجود در صورتحساب‌های ارسالی از طریق واسطه نرم افزاری مرتبط با سامانه مودیان که در یک بازه زمانی مشخص رخ داده، قابل مشاهده و پیگیری باشد.

- استعلام خطاهای از یک زمان مشخص: امکان استعلام لیست خطاهای موجود در صورتحساب‌های ارسالی از طریق واسطه نرم افزاری مرتبط با سامانه مودیان که از یک زمان مشخص رخ داده، قابل مشاهده و پیگیری باشد.

ارسال کننده صورتحساب باید توانایی فراخوانی متدهای API جمع‌آوری سامانه مودیان را داشته باشد که دستورالعمل فنی مربوطه در بخش فراخوانی متدها سند « دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)» ارائه شده است.

نکته: در صورت اعلام تغییر شرکت معتمد ارائه کننده خدمات مالیاتی توسط مودی از طریق کارپوشه خود از صدور صورتحساب‌های مودی توسط آن شرکت به صورت سیستمی جلوگیری به عمل خواهد آمد.

اسناد مرجع

- دستورالعمل نحوه صدور صورتحساب الکترونیکی (RC_IITP.IS _V02)
- قالب شناسه یکتای حافظه مالیاتی و شماره مالیاتی (RC_DCPS.SN_V1.2)
- دستورالعمل فنی نحوه اتصال به سامانه مودیان (نحوه تبادل اطلاعات میان پایانه فروشگاهی - حافظه مالیاتی با سامانه مودیان)